

Затверджую
заступник директора з навчальної роботи
Мирогощанського аграрного фахового коледжу

« ____ » _____ 20 __ р.

Інструкційна картка №2
для проведення практичного заняття з навчальної практики:

«Тренінг та випробування верхових і рисистих коней»

Спеціальність: Виробництво та переробка продукції тваринництва

Тема: Вимірювання коней.

Мета проведення заняття: навчитися брати проміри у коней, визначити масу коня за промірами і формулами.

Робоче місце: навальна стайня, аудиторія.

Тривалість заняття: 2 год.

Матеріально-технічне забезпечення робочого місця: Інструкційні картки, таблиці з промірами, калькулятори, олівці, муляжі, рисунки, плакати, слайди.

Використана література:

1. Б.М. Гопка, М.П. Хоменко і інші «Практикум з конярства»
2. Б.М. Гопка, М.П. Хоменко і інші «Конярство»

Правила охорони праці:

1. Дотримуватись правил техніки безпеки при виконанні практичної роботи

Зміст і послідовність виконання завдань:

Заняття з цієї теми краще проводити на навчальній стайні. На групу із трьох студентів викладач призначає 4 —5 коней різних порід, статі й віку. Один із студентів тримає коня за повід вуздечки, другий визначає проміри, а третій веде записи і допомагає своєму колезі визначити косу довжину тулуба та обхват грудей. Кожен студент вимірює «свого» коня 1,5 - 2 рази.

При виконанні завдання слід пам'ятати, що коні за своєю природою досить кмітливі і неагресивні, але лякливі. Тому, перебуваючи біля них (огляд, вимірювання, чищення, запрягання, сідлання тощо), потрібно запобігати всьому, що може злякати коня (раптовий галас, викрик, клацання палицею, удари по тілу, необережні дії і рухи присутніх та ін.). Заходити в денник можна лише тоді, коли кінь повернувся головою до входу. Студент відчиняє двері денника і підходить до коня, називає його ім'я, лагідним тоном веде з ним «розмову», потім правою долонею гладить по перенісцю, щоках і шиї, після чого надіває коневі вуздечку і виводить його на спеціальний майданчик або рівне місце біля стайні, де будуть брати проміри. При цьому слід стежити за тим, щоб на подвір'ї одночасно не перебували жеребці й кобили, а особини одної статі були на відстані 20 - 30 м одна від одної. Крім того, обов'язково треба обстежити точки дотику вимірювальних інструментів до тіла коня, щоб переконатися в наявності чи відсутності травм. Для цього холку стискають пальцями долоні по її довжині, а на плечолопатковому суглобі, крайніх виступах сідничних горбів, по лінії поперуги, особливо біля ліктьових відростків, та під зап'ястям проводять такі самі маніпуляції. Якщо в цих місцях є травми і кінь не дозволяє взяти промір через біль, то зазвичай його беруть з іншого боку (обхват п'ястя чи коса довжина тулуба, а обхват грудей — із застосуванням закрутки на верхню губу).

У вітчизняному конярстві враховують близько 10 промірів, серед яких чотири обов'язкових: висота в холці, коса довжина тулуба, обхват грудей та обхват п'ястки, їх ще називають офіційними через те, що їх враховують при бонітуванні, видачі племінних свідоцтв, реєстраційної картки, паспорта, під час реалізації за кордон та записування до державної книги племінних коней. Ці проміри зазначають у сантиметрах. Проте в більшості країн Європи і світу із перелічених промірів ураховують лише висоту в холці, визначаючи її в сантиметрах, метрах чи хендах (хенд — долоня з висотою/шириною 10,16 см). У наукових дослідженнях враховують кілька десятків промірів. Обхват п'ястка вимірюють з точністю до 0,5 - 0,25 см, інші проміри — до 1 см.

Усі проміри в коней беруть з лівого боку. Це зумовлено тим, що недоуздок і вуздечка, сідло і сіделко, черезсидельник і підчеревник, а також огляд зубів, вим'я і мошонки та посадка в сідло фіксуються і здійснюються з лівого боку.

Завдання 1: Взяти проміри у коней різних порід, визначити індекси тіла коней.

Порода коня	Кличка коня	Висота в холці	Довжина тулуба	Обхват грудей	Обхват п'ястя
Чистокровна верхова		162	161	184	20,0
Українська верхова		162	163	189	20,5
Будьонівська		164	166	192	21,0
Тракененська		160	165	194	21,5

Проміри коней:

Промір	Вимірювальний прилад	Точки вимірювання
Основні		
Висота в холці	Вимірювальна палиця	Від землі до вищої точки холки по вертикалі
Коса довжина тулуба	Те саме	Від переднього виступу плечоло-паткового суглоба до заднього виступу сідничного горба
Обхват грудей	Вимірювальна стрічка	По вертикалі через холку дотично до задніх кутів лопаток
Обхват п'ястя	Те саме	У нижній частині верхньої третини п'ястя
Другорядні		
Висота в крижах	Вимірювальна палиця	Від землі до вищої точки крижів по вертикалі
Висота ноги в лікті	Те саме	Від землі до вищої точки ліктьового відростка по вертикалі
Глибина грудей	»	Від вищої точки холки до нижньої поверхні грудей»
Ширина грудей	Циркуль	Між зовнішніми виступами плечолопаткових суглобів
Ширина крупа	»	Між крайніми зовнішніми виступами маклаків
Довжина крупа	»	Від крайньої передньої точки маклака до крайнього заднього виступу сідничного горба

Індекси тіла коня, %

Індекс	Співвідношення промірів, см, та маси, кг
Формату	$\frac{\text{Довжина тулуба}}{\text{Висота в холці}} \cdot 100$
Обхвату грудей	$\frac{\text{Обхват грудей}}{\text{Висота в холці}} \cdot 100$
Компактності	$\frac{\text{Обхват грудей}}{\text{Довжина тулуба}} \cdot 100$
Глибини грудей	$\frac{\text{Глибина грудей}}{\text{Висота в холці}} \cdot 100$
Довгоногості	$\frac{\text{Висота ноги в лікті}}{\text{Висота в холці}} \cdot 100$
Обхвату п'ястя	$\frac{\text{Обхват п'ястя}}{\text{Висота в холці}} \cdot 100$
Масивності (корпуленції)*	$\frac{\text{Жива маса}}{\text{Висота в холці, м}^3}$

Завдання 2: визначити живу масу коней за промірами і формулами.

Орієнтовну живу масу визначають за обхватом грудей, що найбільше корелює з цією ознакою. Існує більш як 50 способів визначення орієнтовної живої маси коней, з яких у практиці використовують переважно такі:

Спосіб проф. А.А. Маторіна (для коней усіх типів)

$$Y = x \cdot 6 - 620,$$

Де y – жива маса, кг; x – обхват грудей, см.

Спосіб проф. Ульріха Дюрста

$$P = OK$$

Де P - жива маса тварини, кг; O – обхват грудей, см; K - коефіцієнт (для легких коней – 2,7; середніх – 3,1; важких – 3,5).

Контрольні питання:

1. Які правила техніки безпеки при роботі з кінями?
2. Чим, на ваш погляд зумовлена різноманітність коней за промірами і типами?
3. Як правильно брати різні проміри у коней?

Після виконання практичної роботи студент повинен: зробити відповідні висновки до завдань

Студент повинен :

Знати:

1. Як правильно робити проміри у коней.

Вміти:

1. Вимірювати коней.
2. Визначати живу масу коней, індекси тіла коней.

Інструкційна картка складена згідно робочої навчальної програми
Розглянуто та схвалено цикловою комісією технологічних дисциплін
Протокол № _____ від _____ 200__ р.
Голова циклової комісії _____ П.С. Мазурок